

ישמע חכם

• ע"י דוד לעוו

~ מבואות האפילות ~

המשך מגליון העבר

**ואנו שאין לנו רשות הרבים גמור
דכל רה"ר שלנו כרמלית היא שהרי
אין מבואות שלנו רחבות ט"ז אמה,
ולא ס"ר בוקעים בו... (בעלי תוספות)**

כדי להבין דבריהם, חשוב לדעת מצב היישוב בערי אשכנז וצרפת בתקופת הראשונים. ונתחיל באשכנז.

בימי הראשונים - בערי אשכנז צרפת וספרד - נתמעט מאד רבוי האוכלוסין בעיירות, כי רק תחת מלכות רומי האדירה התאפשרה בניית כרכים מפוארים בשווקים ורחובות ע"י תכנית מסודרת לכלכל המון רב.

בתחילת אלף השני (סוף תקופת ראשונים)

היו יותר מ-3,000 כפרים קטנים (פחות מאלף נפשות או 200 משפחות) מפוזר על פני כל ארץ אשכנז. אכן היו גם עיירות גדולות כגון מגנצא וירמייזא וקולוניא. האחרון נזכרת ברש"י עה"ת (איפה?) היא היתה עיר הכי-מאוכלסת. בזמן הרומיים הגיעה ל-50,000 ושוב נתמעטה הרבה בתקופת רש"י ושוב נתרבתה והגיעה לשיא גדולתה ל-30,000 בסוף תקופת ראשונים. ואך בכל אלו המקומות היה רחוב מיוחד ליהודים והותר להם לגור רק בשכונה ההיא

ונקרא "יודענגאססע" (בלשון ראשונים "שכונת היהודים"). וירמייזא נקראת ירושלים דאשכנז, כי

על אדמתה גדלו ארזי לבנון ואדירי התורה כגון רש"י ורוקח

מהר"ם מרונטנברג רא"ש ועוד. גם ידוע שם בית-הקברות היהודי העתיקה יותר מאלף שנה.

*

רבינו תם גר ברומרו, כפר קטן בצרפת. וכן היו כמה כפרים אשר היה פשוט בעיני הראשונים שא"א לומר עליהם "ס"ר", או יתר נכון - כוונת הגאונים היה להוציא

א ל ו

ישיבת ליקח

החידה חדתי, ואותך לא הגדתי:
**איזה הלכה ילפינן לענין
הזאת מי חטאת מדין זימון על המזון?
ומה ילפינן מהזאת מ"ח לברכת
כהנים?**

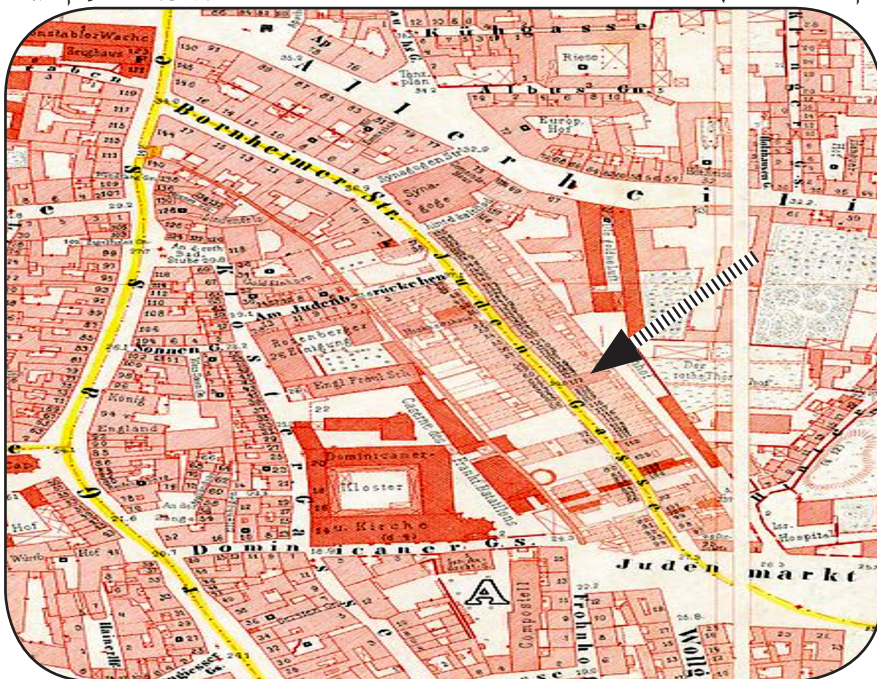
תשובה לחידה מגליון י"ז:

ש: והימים ימי בכורי ענבים. 1) איזה חודש היתה? 2) מה מוקדם ומאוחר בבכור פירות אלו: ענבים, תאנים, חטים, שעורים, וזיתים?
תשובה: שעורים, חטים, תאנה, ענבים, זיתים (פרשת בא, שלה, פ"ד דשביעית פ"ג דבכורים ב"ב פ"ג).

(לכל תשובה שיהיה, כתוב מקור מוש"ס וכו').
מי שיפתור החידות במשך חמש שבועות, יזכה לפרס!

נא לשלוח הפתרון לכתובת, או ל E-Mail: תומר מעליד

צילום של יודענגאססע

היישובים הקטנים. כאמור, אותם שגרו בעיירות היה יישובם מוגבל ל"רחוב מיוחד".

ואסרו הנוצרים ליהודים לגור בתוך העיר (וגם ליכנס לטילו), בוירמייזא,

הרחוב משתרעת לאורך 700 ft. וממנה יצאו מבואות לבתים. בפרנקפורט הגיעה רחוב היהודים לשיאה בזמן השל"ה (ושבו היתה שריפה גדולה) וגרו 3,000 נפשות, אורך הרחוב היתה יותר מ-1,000 ft., ורחבה 10-20 ft. (שים לב: רוחב ט"ז אמה לא היתה במציאות כלל בזמנים האלו, עד שרא"ז הבין דלכו"ע בעי" ס"ר, וזה אפשר שיימצא בלונדון או פאריז (שעברו דרך רחוב המסחרי-העיקרי כשמונת אלפים ליום!), ולשאר

ראשונים בעינין "גם" שיהא ט"ז אמה - דלא

סגי בס"ר עוברין ברחוב של 12 ft., רק בעינין ג"כ שיהא ט"ז אמה וזה לא נמצא כלל ברחובות שלנו - (בסרטיים בורו פארק, לעולם יש יותר מט"ז אמה).

*

לסיכום העניין: בתקופת ראשונים ואחרונים מלפני 200 שנה, גרו היהודים בכפרים קטנים או בגיטאות מוקפות חומה. אחר תנועת שוויון הזכויות, הורשה לנו לגור בעיירות גדולות (יותר

המשך בעל"ז

שאלה:

הנוסע לchina מה תקנתו? ידוע כי בדרך הליכה פורשין מנ"י. בשעה 10 בבקר יום ראשון, ומגיעים לchina ביום שני בשעה 1 אחצ"ה—יתפלל שחרית בנ"י. ואין לו להתפלל מנחה (כי מסופק אי כבר הגיעה חצות במקומו באויר) רק כשירד לchina מתפלל מנחה ליום שני.

תשובה:

בחזרה, נוסע 14 שעות ומגיע בחזרה בנ"י. רק שעתיים אחר יציאתו! באותו היום.

ופשיטא דיש לו לומר ק"ש וברכותיה ולהתפלל, כל פעם כשמאיר ונחשך (ומנחה אחר חצות), וזה יקרה מהר כשנוסע בחזרה.

גם פשוט דאסור לצאת במוצ"ש, דכשיעבור על קו התאריך נמצא נוסע בשבת.

נא ונא לשלוח כל הערותיכם החשובות, במיוחד, לשאוב מים מבור בית לחם להשקותינו.

המשך מע"ד עוד הפעם על מקו"פ, נמצא בכל

עת עוקר ממק"פ ומניח ברה"ר, עוקר מרה"ר ומניח במק"פ (אם מטלטל ממקום למקום, גם לפני שייכנס חבירו יעשה כן).

*

מי ששגג במלאכה אחת שסובר אין מלאכה זו אסורה, איהו מביא רק חטאת אחת, אפילו עשה מלאכה הרבה פעמים. גם נעתיק לשון רמב"ם שגגות פ"ב בענין פר העלם דבר של ציבור, כלומר שעשו "רוב ישראל" על פי ב"ד הגדול, דבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת. וז"ל: הורו בית דין להתיר הדבר האסור בודון, ועשו הקהל על פיהם בשגגה--בית דין פטורין מן הקרבן, מפני שהן מזידין; וכל אחד מן העושים על פיהם, חייב קרבן בפני עצמו, מפני שהוא שוגג. הורו בית דין בשגגה, וידעו הקהל שטעו, ושאינן ראוי לקבל מהן, ואף על פי כן עשו הקהל על פיהם--אלו ואלו פטורין מן הקרבן: בית דין פטורין, שהרי לא עשו הקהל מפני הוריתן שהטעת אותם; וכל העושים פטורין מן הקרבן, מפני שהן מזידין--שהרי ידעו שטעו, ושאינן ראוי לעשות. (כמובן שאין לנו ב"ד אך תורה היא). עוד קיימ"ל: "יחיד" שעשה בשוגג מחמת הוראה, חייב קרבן ודלא כר"ש.

מי שעבר והוציא באופן שחייב חטאת (ובמקום ספק "יש להקל"). יש להקל כר"מ דבשוגג יאכל מיד בין לו בין לאחרים, במזיד לא יאכל כל היום (עבה"ג סימן שח"י). (צ"ע במי שקרא הגליון ואוחז בדרכו אי מיקרי מזיד).

*

מעניין הדבר: מקום מחנה ישראל היתה 12X12 מיל או 7.2X7.2 מייל=52 מייל מרובע, אם תנכה מקומות הקברים פה בברוקלין, יגיע מקום היישוב לסכום הנ"ל! (המבלי אין קברים במצרים... כי הקברים אוכלים הרבה!). מספר אנשים ונשים וטף במדבר היו כמספר הזה.. נתקיים בנו והבאתי אתכם אל מדבר העמים! (יחזקאל כ', עיין כל הפרק).

מזמ"מ (100,000) ומהם לא מוקף (כגון יישוב שניתוסף מחוץ לחומה העתיקה), כי חדל המנהג לבנות חומות.

*

בוורשה גרו 1.3 מיליון תושבים ומהם 400,000 יהודים, בשטח של 200 מייל מרובעות (כברוקלין וקווינס ויתר), נמצא 8,500 לכל מייל מרובע (בטח שבשטחים ידועים היה צפיפות יתירה מזו). השווה ברוקלין: גרים כיום 2.5 מיליון ומהם 700,000 יהודים, בשטח של 70 מייל מרובע, 35,000 לכל מ"מ. באיזור 11219 הצפיפות היא 57,000 למ"מ. 11211 הצפיפות 45,000 למ"מ. במנהטן יש מקומות של 100,000 צפיפות (אבל אין זה מקום מגורם רק מקום מסחרם ביום).

*

סוף דבר: אף אם ייחרב [ח"ו] כל ברוקלין מאין יושב ותישאר רק 11219, יש לנו די והותר (180,000) להכניסו בכלל דוכתא דדשו ביה ס"ר, ויש לנו דרכים מכוונות (יכולים בקלות לנסוע עליהם) {נ.ב. פירוש מפולשות: היכא שיש שער ממזרח העיר דבעינן שער לצאת במערב, ולא להשתמש בשער אחד לכניסה ויציאה}. אין לנו מבואות כלל רק סרטיות ופלטיות וכולם רחבים כשיעור.

*

מי שהורגל להוציא מרשות לרשות וקשה לפרוש, יש לייעצו באופן שלא יבא לידי חטאת, כגון אם אינו עומד לפוש רק הולך לו כדרכו מבית לבית (אם עומד לשוחח כלפוש דמי). ואם בדעתו לפוש ברה"ר, יעשה לפני ביתו מקום פטור או כרמלית או במדרגות התחתונות שלפני ביתו, ויעמוד לפוש שם, ויתן תודה לד" שזיכהו לדור במקום שווקים ורחובות ורה"ר-- כאשר התחנן דוד: אתהלך לפני ד' בארצות החיים! ואמרו חכמים זו מקום שווקים--- דבר שלא זכו רש"י ור"ת לראות בחייהם? גם אפשר ע"י פח אשפה, ונמצא מוציא ממקום פטור לרה"ר, וכשממשיך דרכו, ניח גופו או החפץ

הנני להכריז שוב:

שהננו מפסיקים בקרוב להפיץ הגליון בבתי מדרשים, ומי שרוצה בהגליון יועיל בטובו לשלוח פקס או אי-מייל שלו, ויקבלנו. פקס מספר 1-718-301-1771 או אי-מייל weeklygilyon@gmail.com

בית דין צדק נבעת המורה

מומחים לענייני ממונות ואישות

~ ישיבות ב"ד נקבעים לאלתר ~
~ פס"ד ללא התמהמהות מיותרת ~
~ תשלומין בלתי תלויה באורך הזמן וישיבות ב"ד ~

718-930-4923

אפשר להשיג הגליון ע"י weeklygilyon@gmail.com

להצטרף או להיעזר על הילועות הזאת במחיר נמוך נא להתייעץ: 646-546-9748

גליון בשבת תחכמוני

1973-60th St. #123
Brooklyn, N.Y. 11204